

به نام خدا
دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
دانشکده پرستاری و مامایی

شرح درس

عنوان درس: بارداری و زایمان ۳
تعداد واحد: ۲
رشته تحصیلی فراگیران: مامایی
مقطع: کارشناسی پیوسته، ترم ۵
پیشنیاز: بارداری و زایمان ۱ و ۲

هدف کلی

اهداف درس:

- ۱- شناخت علایم و نشانه های شایع در بارداری های پرخطر و تشخیص بارداری های غیرعادی
- ۲- آشنایی با زایمانهای غیرطبیعی و پیش بینی نوع زایمان - شناخت کامل موارد غیرطبیعی در زایمان و انجام بعضی از زایمانهای غیرطبیعی
- ۳- شناخت نیازهای مادران دچار بارداری پرخطر و تصمیم مناسب در انتخاب اولویت در اجرای مراقبت های مربوطه اعم از جسمانی، روانی و اجتماعی

۳۴ ساعت

مدت زمان تدریس

عملی

تئوری

نوع واحد درسی

نمونه ارزشیابی دانشجویی

نمره	موضوع ارزشیابی
۵ درصد نمره نهایی	حضورفعال در کلاس
۲۵ درصد نمره نهایی	امتحان میان ترم
۷۰ درصد نمره نهایی	امتحان پایان ترم
۱۰۰	جمع نمرات

فهرست منابع اصلی

بارداری و زایمان ویلیامز، جلد ۲ و ۳

Myles Midwives

Obstetrics & Gynecology, current diagnosis & treatment

مدرسين

نام و نام خانوادگی مدرس: صدیقه امیر علی اکبری
 آخرین مدرک تحصیلی: دکتری پژوهشی
 رشته تحصیلی: مامایی
 دانشگاهی: مری
 آموزشی: مامایی

رتبه
گروه

تقویم درسی

جلسه	موضوع درس	مدرس
۱	دیستوشی ناشی از انقباضات غیر مؤثر رحم	علی اکبری
۲	ادامه دیستوشی ناشی از انقباضات غیر مؤثر رحم	//
۳	دیستوشی ناشی از تنگی لگن	//
۴	دیستوشی ناشی از پرزانتاسیون غیرطبیعی جنین	//
۵	دیستوشی شانه و نمایش بریج	//
۶	روش های مانیتورینگ جنین	//
۷	پره اکلامپسی و اکلامپسی	//
۸	فوریت های مامایی	//
۹	امتحان میان ترم	
۱۰	خونریزیهای نیمه اول بارداری	
۱۱	خونریزیهای نیمه دوم بارداری	
۱۲	دوقلوبی	
۱۳	زایمان زودرس، پارگی زودرس پرده ها	
۱۴	حاملگی طول کشیده، بیماریهای جفت و پرده های جنینی	
۱۵	استفراغ شدید بارداری، ناسازگاری ABO, RH	
۱۶	تاخیر رشد داخل رحمی	
۱۷	اعتیاد در بارداری، بارداری در سنین بالا و پایین	

جلسه ۱

هدف کلی		شناخت و تشخیص دیستوشی ناشی از انقباضات غیر مؤثر رحم
اهداف رفتاری		
دانشجو در پایان قادر خواهد بود .		
۱- فاز نهفته طولانی شده را تعریف کند.		
۲- عوامل مؤثر بر فاز نهفته طولانی را توضیح دهد.		
۳- اختلالات هیپرترونیك و هیپونیک را توضیح دهد.		
۴- درمان فاز نهفته طولانی را بنویسد.		
۵- اختلالات تعویقی را در نزول و دیلاتاسیون در خانم های نخست زا و چندزا تعریف کند		
۶- عوامل مؤثر بر اختلالات تعویقی را توضیح دهد.		
محتوای درس		
وسایل کمک آموزشی		روش تدریس
لب تاپ - ویدئو پروژکتور - وایت برد - نرم افزار Power Point		سخنرانی - پرسش و پاسخ

جلسه ۲

شناخت و تشخیص دیستوشی ناشی از انقباضات غیر مؤثر رحم و مراقبتهای لازم

هدف کلی

اهداف رفتاری

- دانشجو در پایان قادر خواهد بود .
- ۱- اختلالات تعویقی را تعریف کند.
 - ۲- عوامل مؤثر بر اختلالات توقفی را توضیح دهد.
 - ۳- درمان اختلالات توقفی را توضیح دهد.
 - ۴- عوارض مادری و جنینی را در انقباضات غیرمؤثر رحمی توضیح دهد.
 - ۵- زایمان تسریع شده را تعریف کند.
 - ۶- علل زایمان تسریع شده را توضیح دهد.
 - ۷- عوارض مادری زایمان تسریع شده را توضیح دهد.
 - ۸- عوارض جنینی زایمان تسریع شده را توضیح دهد.

ممتوای درس

وسایل کمک آموزشی	روش تدریس
لب تاپ - ویدئو پروژکتور - وایت برد - نرم افزار Power Point...	سخنرانی - پرسش و پاسخ

جلسه ۳	
هدف کلی	شناخت و تشخیص دیستوشی ناشی از تنگی لگن و مراقبتهای لازم
اهداف رفتاری	
دانشجو در پایان قادر خواهد بود .	
۱- مشخصات تنگه ورودی لگن را توضیح دهد.	
۲- مشخصات میانی ورودی لگن را توضیح دهد.	
۳- مشخصات خروجی ورودی لگن را توضیح دهد.	
۴- عوارض تنگی در سطح و ورودی لگن از نظر پروسه زایمانی توضیح دهد.	
۵- عوارض تنگی در سطح میانی لگن از نظر پروسه زایمانی توضیح دهد.	
۶- عوارض تنگی در سطح خروجی لگن از نظر پروسه زایمانی توضیح دهد.	
محتوای درس	
روش تدریس	وسایل کمک آموزشی
سخنرانی - پرسش و پاسخ	لب تاپ - ویدئو پروژکتور - وایت برد - نرم افزار Power Point

جلسه ۴

شناخت و تشخیص دیستوشی ناشی از پرزانتاسیون غیرطبیعی جنین و مراقبتهای لازم

هدف کلی

اهداف رفتاری

- دانشجو در پایان قادر خواهد بود .
- ۱- پوزیشن های غیرطبیعی در پرزانتاسیون سر را نام ببرد.
 - ۲- پوزیشن اکسی پوت خلفی را توضیح دهد.
 - ۳- عوارض زایمانی در OP را توضیح دهد.
 - ۴- نمایش ابرو را توضیح دهد
 - ۵- عوارض زایمانی را در نمایش ابرو توضیح دهد.
 - ۶- نمایش صورت و علل را توضیح دهد.
 - ۷- عوارض زایمانی را در نمایش صورت توضیح دهد.

ممتوای درس

وسایل کمک آموزشی

لب تاپ - ویدئو پروژکتور - وایت برد - نرم افزار Power Point ...

روش تدریس

سخنرانی - پرسش و پاسخ

جلسه ۵	
هدف کلی	شناخت و تشخیص دیستوشی شانه و نمایش بریج و مراقبتهای لازم
اهداف رفتاری	
<p>در پایان درس انتظار می رود دانشجو قادر باشد:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱- دیستوشی شانه را تعریف کند ۲- عوامل اتیولوژیک دیستوشی شانه را بیان نماید . ۳- نحوه اداره دیستوشی شانه را توضیح دهد. ۴- انواع نمایش بریج را نام برد ۵- علل و اتیولوژی نمایش بریج را بیان نماید. ۶- مکانیسم زایمان بریج را شرح دهد ۷- نحوه اداره زایمان بریج را توضیح دهد ۸- عوارض مادری و جنینی دیستوشی شانه و بریج را توضیح دهد 	
محتوای درس	
وسایل کمک آموزشی	روش تدریس
لب تاپ - ویدئو پروژکتور - وایت برد - نرم افزار Power Point ...	سخنرانی - پرسش و پاسخ

جلسه ۶	
هدف کلی	شناخت روش های مانیتورینگ جنین و مراقبتهای لازم
اهداف رفتاری	
<p>در پایان درس انتظار می رود دانشجو قادر باشد:</p> <p>۱- انواع ضربان قلب غیر طبیعی جنین را بشناسد. علل مربوط به آنها را توضیح دهد درمان تغییرات ضربان قلب جنین را توضیح دهد.</p> <p>۲- تست بدون استرس را توضیح دهد و قادر به تفسیر آن باشد.</p> <p>۳- OCT را شرح دهد و قادر به تفسیر آن باشد.</p> <p>۴- BPS را توضیح دهد و قادر به تفسیر آن باشد.</p>	
محتوای درس	
وسایل کمک آموزشی	روش تدریس
لب تاپ - ویدئو پروژکتور - وایت برد - نرم افزار Power Point...	سخنرانی - پرسش و پاسخ

جلسه ۷

هدف کلی		شناخت و تشخیص پره اکلامپسی و اکلامپسی و مراقبتهای لازم
اهداف رفتاری		
در پایان درس انتظار می رود دانشجو قادر باشد:		
۱-	تعریف پره اکلامپسی و عوامل خطر پره اکلامپسی را توضیح دهد.	
۲-	علل مطرح و در حال تحقیق در بروز پره اکلامپسی را نام ببرد.	
۳-	پاتوژنیز اصلی پره اکلامپسی را توضیح دهد.	
۴-	عوارض مادری، جنینی و جفتی پره اکلامپسی را بداند.	
۵-	مراقبت های لازم از مادر در معرض خطر پره اکلامپسی را لیست نماید.	
۶-	آزمایشات لازم برای مادر باردار مبتلا به پره اکلامپسی را لیست نماید.	
۷-	روشهای بررسی سلامت جنین در مادر پره ترم مبتلا به پره اکلامپسی را لیست نماید.	
۸-	پیش بینی های لازم جهت مواجهه با تشنج احتمالی مادر مبتلا به پره اکلامپسی را لیست نماید.	
۹-	نحوه بروز تشنج در اکلامپسی را توضیح دهد.	
۱۰-	اقدامات صحیح در هنگام بروز تشنج اکلامپتیک را به ترتیب اولویت توضیح دهد.	
۱۱-	میزان و نحوه تزریق سولفات منیزیم را دقیق توضیح دهد.	
۱۲-	علائم مسمومیت با سولفات منیزیم را شرح دهند.	
۱۳-	در هنگام بروز مسمومیت با سولفات منیزیم مداخلات لازم را به ترتیب اولویت انتخاب نمایند.	
۱۴-	شرایط تزریق، میزان، نحوه تزریق و عوارض هیدرالازین را در مادر پره اکلامپسی بیان نمایند.	
۱۵-	توجهات لازم بعد از زایمان در مادر پره اکلامپتیک را توضیح دهد.	
ممتوای درس		
روش تدریس		وسایل کمک آموزشی
سخنرانی - پرسش و پاسخ		لب تاپ - ویدئو پروژکتور - وایت برد - نرم افزار Power Point

جلسه ۸

شناخت و تشخیص فوریت های مامایی و مراقبتهای لازم		هدف کلی
اهداف رفتاری		
دانشجو در پایان قادر خواهد بود .		
۱- علل و درمان پارگی رحم را توضیح دهد.		
۲- علل و درمان پرولاپس بند ناف را توضیح دهد.		
۳- علل و درمان برگشتی رحم را توضیح دهد.		
۴- علل و درمان آمبولی مایع آمنیون را توضیح دهد.		
ممتوای درس		
روش تدریس		وسایل کمک آموزشی
سخنرانی - پرسش و پاسخ		لب تاپ - ویدئو پروژکتور - وایت برد - نرم افزار Power Point

جلسه ۹

امتحان میان ترم		هدف کلی
اهداف رفتاری		
روش تدریس		وسایل کمک آموزشی

جلسه ۱۰

هدف کلی	
شناخت و تشخیص خونریزیهای نیمه اول بارداری و مراقبتهای لازم	
اهداف رفتاری	
<p>دانشجو در پایان قادر خواهد بود .</p> <p>۱- سقط را تعریف نماید</p> <p>۲- انواع سقط را بیان کند</p> <p>۳- علل و علائم سقط جنین را توضیح دهد .</p> <p>۴- تشخیص سقط جنین را توضیح دهد</p> <p>۵- درمان سقط را توضیح دهد.</p> <p>۶- مول هیداتیدفرم را تعریف کند.</p> <p>۷- علائم و تشخیص مول هیداتیدفرم را توضیح دهد</p> <p>۸- درمان و پیگیری مول هیداتیدفرم را توضیح دهد.</p> <p>۹- حاملگی خارج از رحم را تعریف کند .</p> <p>۱۰- اتیولوژی حاملگی خارج از رحم را شرح دهد .</p> <p>۱۱- علائم حاملگی خارج از رحم را بنویسد.</p> <p>۱۲- درمان طبی حاملگی خارج از رحم را توضیح دهد .</p>	
محتوای درس	
وسایل کمک آموزشی	روش تدریس
لب تاپ - ویدئو پروژکتور - وایت برد - نرم افزار Power Point ...	سخنرانی - پرسش و پاسخ

جلسه ۱۱	
هدف کلی	شناخت و تشخیص خونریزیهای نیمه دوم بارداری و مراقبتهای لازم
اهداف رفتاری	
دانشجو در پایان قادر خواهد بود :	
۱-	انواع دکولمان را شرح دهد.
۲-	اتیولوژی دکولمان را بیان کند.
۳-	با توجه به علایم انواع دکولمان را تشخیص دهد.
۴-	مراقبتهای مورد لزوم بهنگام دکولمان را بداند.
۵-	درمان دکولمان را شرح دهد.
۶-	انواع جفت سرراهی را شرح دهد.
۷-	اتیولوژی جفت سرراهی را بیان کند.
۸-	با توجه به علایم انواع جفت سرراهی را تشخیص دهد.
۹-	مراقبتهای مورد لزوم بهنگام جفت سرراهی را بداند.
۱۰-	درمان جفت سرراهی را شرح دهد.
محتوای درس	
وسایل کمک آموزشی	روش تدریس
لب تاپ - ویدئو پروژکتور - وایت برد - نرم افزار Power Point	سخنرانی - پرسش و پاسخ

جلسه ۱۲

هدف کلی		شناخت و تشخیص دوقلوبی و مراقبت‌های لازم
اهداف رفتاری		
دانشجو در پایان قادر خواهد بود :		
۱.	انواع دوقلوبی را با ذکر شیوع شرح دهد.	
۲.	عوامل مساعد کننده چند قلوبی را ذکر نماید.	
۳.	روش های تشخیص دوقلوبی را ذکر نماید.	
۴.	عوارض و عواقب دوقلوبی رادر بارداری برای مادر و جنین ذکر نماید.	
۵.	سندرم ترانسفوزیون قل به قل و چگونگی تشخیص آن را بیان کند.	
۶.	مراقبت های حین لیبر و زایمان را بیان کند.	
۷.	شرایط انجام واژینال را در دوقلوبی بیان کند.	
ممتوای درس		
وسایل کمک آموزشی		روش تدریس
لب تاپ – ویدئو پروژکتور – وایت برد – نرم افزار Power Point ...		سخنرانی – پرسش و پاسخ

جلسه ۱۳

شناخت و تشخیص زایمان زودرس، پارگی زودرس پرده ها و مراقبتهای لازم

هدف کلی

اهداف رفتاری

- در پایان درس انتظار می رود دانشجو قادر باشد:
- ۱- زایمان زودرس را تعریف کند.
 - ۲- عوامل اتیولوژیک آن را نام برد.
 - ۳- علائم و نشانه های زایمان زودرس را بیان نماید.
 - ۴- مراقبتهای مربوطه از مادر و نوزاد نارس و اقدامات درمانی را بیان نماید.
 - ۵- عوارض مادری و جنینی زایمان زودرس را توضیح دهد.
 - ۶- روشهای تشخیص افتراقی زایمان زودرس با زایمان کاذب را بیان نماید
 - ۷- پارگی زودرس کیسه آمنیون را تعریف و شویع آن را ذکر نماید.
 - ۸- راههای تشخیص پاره بودن کیسه آمنیون را لیست نماید .
 - ۹- عوامل مساعد کننده پارگی زودرس کیسه آمنیون را بیان نماید .
 - ۱۰- درمان پارگی زودرس کیسه آمنیون در سنین مختلف حاملگی توضیح دهد.
 - ۱۱- عوارض پارگی زودرس کیسه آمنیون را برای مادر و جنین توضیح دهد .
 - ۱۲- مراقبتهای لازم از مادر جنین و نوزاد را به هنگام لیبر، زایمان و پس از آن را بیان کند .

ممتوای درس

وسایل کمک آموزشی	روش تدریس
لب تاپ - ویدئو پروژکتور - وایت برد - نرم افزار Power Point...	سخنرانی - پرسش و پاسخ

جلسه ۱۴

شناخت و تشخیص، بیماریهای جفت و پرده های جنینی، حاملگی طول کشیده و مراقبتهای لازم

هدف کلی

اهداف رفتاری

- در پایان درس انتظار می رود دانشجو قادر باشد:
- ۱- انواع اختلالات مربوط به شکل جفت را شرح دهد.
 - ۲- انواع اختلالات مربوط به جایگزینی جفت را شرح دهد.
 - ۳- ضایعات دژنراتیو جفت را بیان نماید.
 - ۴- اختلالات گردش خون جفت را توضیح دهد.
 - ۵- انواع تومورهای جفتی را توضیح دهد.
 - ۶- انواع اختلالات پرده های جنینی را شرح دهد.
 - ۷- انواع اختلالات بند ناف را نام برده و توضیح دهد.
 - ۸- عوامل اتیولوژیک اختلالات جفت، بند ناف را توضیح دهد
 - ۹- میزان حجم طبیعی مایع آمنیون را ذکر کند.
 - ۱۰- روشهای اندازه گیری حجم مایع آمنیون را بیان کند.
 - ۱۱- هیدروآمنیوس را تعریف کند.
 - ۱۲- عوامل اتیولوژیک، پاتولوژیک و علائم و نشانه های آن را توضیح دهد.
 - ۱۳- پیامد هیدروآمنیوس را شرح دهد.
 - ۱۴- تدابیر درمانی در هیدروآمنیوس را شرح دهد
 - ۱۵- الیگو هیدروآمنیوس را تعریف کند.
 - ۱۶- عوامل اتیولوژیک و علائم و نشانه های آن را بیان نماید
 - ۱۷- اداره حاملگی و زایمان در موارد اولیگو هیدروآمنیوس را شرح دهد
 - ۱۸- زایمان دیررس را تعریف نماید و شیوع آن را ذکر نماید.
 - ۱۹- عوامل مساعد کننده زایمان دیررس را برشمرد.
 - ۲۰- عوارض زایمان دیررس را در جنین و نوزاد شرح دهد.
 - ۲۱- سندرم پست مچوریتی را تعریف نماید.
 - ۲۲- معالجه زایمان دیررس را شرح دهد.
 - ۲۳- مراقبتهای لازم از جنین و نوزاد هنگام لیبر و زایمان را شرح دهد

ممتوای درس

وسایل کمک آموزشی

روش تدریس

لب تاپ - ویدئو پروژکتور - وایت برد - نرم افزار Power Point...

سخنرانی - پرسش و پاسخ

--	--

جلسه ۱۵

شناخت و تشخیص استفراغ شدید بارداری، ناسازگاری ABO, RH و مراقبتهای لازم	هدف کلی
اهداف رفتاری	
<p>در پایان درس انتظار میرود دانشجو قادر باشد:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱- معیارهای تشخیص استفراغ شدید بارداری را توضیح دهد. ۲- تشخیص های افتراقی را بیان نماید. ۳- مراقبت و درمان استفراغ شدید بارداری را بیان نماید. ۴- گروه های خونی را توضیح دهد. ۵- ناسازگاری خونی در مادر و جنین را توضیح دهد. ۶- مراقبتهای درمانی لازم را در دوران بارداری و بعد از زایمان در ناسازگاری خونی بیان نماید. 	
محتوای درس	
وسایل کمک آموزشی	روش تدریس
لب تاپ - ویدئو پروژکتور - وایت برد - نرم افزار Power Point ...	سخنرانی - پرسش و پاسخ

جلسه ۱۶	
هدف کلی	شناخت و تشخیص تاخیر رشد داخل رحمی و مراقبتهای لازم
اهداف رفتاری	
<p>در پایان درس انتظار می‌رود دانشجو قادر باشد:</p> <p>۱- انواع محدودیت رشد جنین را تعریف نماید</p> <p>۲- راههای شناخت محدودیت رشد جنین را لیست نماید.</p> <p>۳- علل محدودیت رشد جنین را بیان نماید .</p> <p>۴- عوارض محدودیت رشد جنین را توضیح دهد.</p> <p>۵- مراقبتهای لازم در هنگام بارداری، لیبر وزایمان را شرح دهد.</p> <p>۶- مراقبتهای نوزادان با محدودیت رشد جنین را توضیح دهد .</p>	
ممتوای درس	
وسایل کمک آموزشی	روش تدریس
لب تاپ - ویدئو پروژکتور - وایت برد - نرم افزار Power Point...	سخنرانی - پرسش و پاسخ

جلسه ۱۷	
هدف کلی	شناخت و تشخیص اعتیاد در بارداری، بارداری در سنین بالا و پائین و مراقبت‌های لازم
اهداف رفتاری	
<p>در پایان درس انتظار می‌رود دانشجو قادر باشد:</p> <p>۱- عوارض اعتیاد با مواد مختلف را در مادر و جنین توضیح دهد.</p> <p>۲- مراقبت‌ها و درمان‌ها در هنگام بارداری در زنان معتاد را توضیح دهد</p> <p>۳- مراقبت‌ها و درمان‌ها در هنگام لیبر، زایمان و بعد از زایمان در زنان معتاد را توضیح دهد.</p> <p>۴- عوارض بارداری و زایمان را در سنین بالا و پائین توضیح دهد.</p> <p>۵- مراقبت‌های لازم برای زنان با بارداری در سنین بالا و پائین توضیح دهد.</p>	
ممتوای درس	
وسایل کمک آموزشی	روش تدریس
لب تاپ - ویدئو پروژکتور - وایت برد - نرم افزار Power Point...	سخنرانی - پرسش و پاسخ

